

Prasowaczka ręczna

912103

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Celem pracy prasowaczki jest wyprasowanie i przygotowanie do odbioru powierzonych przez klienta rzeczy - bielizny i garderoby.

Prasowaczka obsługuje maszynę maglowniczą lub używa żelazka i pras do odzieży przygotowując garderobę.

Do zadań pracownika, zatrudnionego na stanowisku obsługi maszyny maglowniczej (prasownicy nieckowej) należą: przygotowanie materiału, przepuszczenie go przez magiel oraz naszykowanie do odbioru przez klienta. W małym zakładzie pracownik przyjmuje również zamówienia od klientów i wydaje im gotową bieliznę oraz pobiera zapłatę za usługę.

W zakładzie pralniczym prasowaczka prasuje bieliznę wcześniej wypraną i wysuszoną. Musi stwierdzić, czy dany materiał nadaje się do prasowania. Jeżeli materiał może być poddany wysokim temperaturom pracownik przystępuje do jego przygotowania - rozprostowuje zagięcia i skrapia go wodą (niektóre magle nowej generacji same nawilżają materiał) oraz składa, jeżeli wymaga tego szerokość maszyny. Następnie wprowadza go w gorące wałki magla. Maszyny parowe - większe, wykorzystywane w dużych zakładach - mają zabezpieczenia eliminujące możliwość wypadku, w maglach elektrycznych rozgrzany do ponad 100°C wał, pozostający na wierzchu grozi oparzeniem lub wkręcaniem ręki. Przy dużych rzeczach potrzebna jest prasowaczce pomoc koleżanki - stojąc obok siebie równomiernie podają materiał pod wałek. Po drugiej stronie maszyny wyprasowane rzeczy są odbierane i dokładnie składane przez innych pracowników. W małych zakładach do zadań prasowaczki należy też zapakowanie i zważenie wyprasowanych rzeczy oraz obliczenie należności za usługę i pobranie jej od klienta, który zgłosi się po odbiór.

Prasowaczka garderoby wykorzystuje w swojej pracy parowniki, różne rodzaje pras do odzieży, manekiny parowo-powietrzne oraz stoły do prasowania ręcznego, wyposażone w żelazka parowo- elektryczne. Różne rodzaje odzieży wymagają odmiennych sposobów prasowania. Rzeczy nie wymagające układania - bieliznę osobistą, fartuchy, koszule męskie - prasowaczka umieszcza na dolnej części prasy, następnie opuszcza część górną i włącza strumień gorącej pary. Po otwarciu prasy wyciąg odprowadza nadmiar wilgoci z odzieży.

Suknie wymagające układania, kostiumy, spodnie, marynarki pracownik prasuje ręcznie na stołach albo deskach do prasowania, wykorzystując elektryczne parowe żelazka, które nie przypalają materiału. Prasowaczka rozprostowuje zagięcia, naciąga materiał, odpowiednio prowadzi żelazko. Proces prasowania takich rzeczy może być dwustopniowy - rzeczy prasowane są pod prasą i wykańczane ręcznie przy użyciu żelazka.

W niektórych zakładach pracownicy wykorzystują też manekiny - do prasowania marynarek czy żakietów - oraz parowniki, w których dzięki strumieniom gorącej pary

przepuszczanym przez odzież można uprasować delikatne rzeczy, niemożliwe do prasowania żelazkiem - na przykład kapelusze.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca odbywa się w pomieszczeniach pralni - wolnostojących pawilonach - albo w małych zakładach - w zwykłych mieszkaniach czy magazynkach, przystosowanych do potrzeb zakładu. W pomieszczeniach tych przy obsłudze maszyny maglowniczej jest bardzo wilgotno i gorąco, słysząc hałas wytwarzany przez maszynę. Niedogodności te mogą być w dużym stopniu ograniczone dzięki instalacji odpowiednich wyciągów i zastosowanie nowoczesnych maszyn, które pracują znacznie ciszej (maszyny parowe). Możliwe są wypadki przy pracy - oparzenia czy przycięcia ręki przez gorący wałek, niemniej zdarzają się one rzadko i wyłącznie przy zastosowaniu maszyny elektrycznej. Na stanowisku prasowania garderoby może dochodzić do oparzeń gorącą parą lub rozgrzanym żelazkiem. Praca odbywa się na stojąco, w związku z czym pracownicy w tym zawodzie częściej cierpią na żylaki i inne przewlekłe choroby kończyn dolnych. W zakładach chemicznego czyszczenia odzieży w agregatach używany jest czterochlorek etylu; może on powodować schorzenia układu oddechowego.

społeczne środowisko pracy

Praca w zawodzie ma charakter zespołowy przy obsłudze prasownicy nieckowej. Pracownicy razem wprowadzają jakąś dużą rzecz w wałki magła albo dzielą się czynnościami - w czasie, kiedy jeden podaje na wał małe rzeczy, drugi odbiera je po drugiej stronie, składa i pakuje. Przyspiesza to pracę i pozwala zaoszczędzić na opłatach związanych z eksploatacją maszyny, które stanowią podstawową część kosztów eksploatacji magła.

Na stanowisku prasowania garderoby praca ma charakter indywidualny. Choć prasowaczka przebywa na sali z innymi pracownikami, wykonuje powierzone jej zadania sama, sama też jest za wykonanie pracy odpowiedzialna.

W małym zakładzie prasowaczka styka się również z klientami - przyjmuje zamówienia, lub wydaje wyprasowane rzeczy i pobiera opłatę. W większych przedsiębiorstwach, zwłaszcza dużych pralniach, prasowaczka styka się z wieloma pracownikami, zatrudnionymi przy sąsiednich stanowiskach, nie kontaktuje się jednak z klientami.

organizacyjne środowisko pracy

Godziny pracy w większości zakładów są stałe. Praca trwa zwykle osiem godzin, choć zdarza się, że trzeba pozostać w zakładzie trochę dłużej, aby wykonać pilne zamówienia.

Kontrolowany jest efekt pracy - jakość wyprasowanych rzeczy. Najpierw w zakładzie, a następnie przez samego klienta, który decyduje, czy w dalszym ciągu korzystać będzie z usług danego przedsiębiorstwa.

Praca w zawodzie ma charakter rutynowy.

W wypadku uszkodzenia przez pracownika z własnej winy maszyny lub bielizny czy

garderoby powierzonej zakładowi, zmuszony jest on do zapłacenia określonych kar, potrącanych mu z wynagrodzenia.

Wymagania psychologiczne

W zawodzie prasowaczki olbrzymie znaczenie odgrywają zręczne ręce i palce, czucie dotykowe i dobry wzrok. Rękami, jak czułymi narzędziami, posługuje się pracownik, rozprostowując zagięcia materiału, układając, prowadząc żelazko. Wyczuwa dotykiem gatunek materiału decydując, jak długo powinno się go prasować.

Niezbędna podczas wykonywania czynności, takich jak wprowadzanie bielizny w gorące wałki, ręczne prasowanie czy operowanie prasą, jest dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa, przydają się również szybki refleks i podzielność uwagi.

Prasowaczka powinna mieć umiejętność pracy w zespole razem z innymi pracownikami, zwłaszcza gdy obsługuje duże urządzenie, przy którym potrzebna jest ścisła współpraca dwóch osób (na przykład przy wprowadzaniu do maszyny maglowniczej dużych rzeczy). Pracownik magła powinien odznaczać się również energicznością - nie toleruje się w tym zawodzie osób "ospałych", opóźniających robotę (zresztą często ilość wyprasowanych w określonym czasie rzeczy decyduje o wysokości zarobków).

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca należy do średnio ciężkich pod względem wydatku energetycznego. Prasowaczka pracuje średnio osiem godzin na stojąco. Dlatego jednym z przeciwwskazań są żylaki kończyn dolnych. Drugim, względnym, przeciwwskazaniem są alergie na czterochloroetylen (jeżeli chodzi o pracowników zakładu chemicznego czyszczenia odzieży) i detergenty.

W zawodzie przydatna jest duża sprawność układu mięśniowego, kostno - stawowego i wyrobiony zmysł dotyku.

W zawodzie istnieje możliwość zatrudnienia niedosłyszących, a także niesłyszących i głuchoniemych, na przystosowanych stanowiskach, na których współpracownicy przy maszynie mogliby się porozumiewać w języku migowym.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Nie ma żadnych bezwzględnych warunków, stawianych chcącym podjąć pracę w zawodzie, w tym warunków dotyczących wykształcenia. Prasowaczka, która ma wykonywać pracę na stanowiskach o różnym wyposażeniu i dla różnych pracodawców, powinna ukończyć zasadniczą szkołę zawodową, dając tytuł konserwatora wyrobów włókienniczych, względnie zasadniczą szkołę zawodową o kierunku odzieżowym lub włókienniczym lub odbyć specjalistyczny kurs. Możliwe jest jednak przyuczanie na miejscu, w zakładzie, osoby niewykwalifikowanej (przez czas nauki otrzymuje ona odpowiednio niższe wynagrodzenie). W zakładzie pracy przeprowadzane są szkolenia bhp.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Nie ma możliwości formalnego awansu w zawodzie prasowaczki, co najwyżej można

zostać szefem większego przedsiębiorstwa usługowego, którego właściciel nie kieruje jednocześnie zakładem. Formą awansu jest otwarcie własnego przedsiębiorstwa usługowego, do czego potrzebny jest lokal spełniający przepisy przeciwpożarowe, maszyny prasownicze i inne wyposażenie oraz rejestracja i odbycie odpowiednich szkoleń bhp.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma żadnych ograniczeń wiekowych w przyjmowaniu do pracy w zawodzie prasowaczki. Wręcz przeciwnie - coraz więcej zatrudnianych obecnie pracowników, to energiczne starsze osoby, czasem dorabiające do rent i emerytur.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

maglarz

pakowacz ręczny

pomoc domowa

pomoc kuchenna

operator maszyny do wyrobów włókienniczych

Polecana literatura

Nowakowski E., Zakłady pralnicze, Arkady, Warszawa 1982.

Saar D., Pranie bielizny: technika i technologia, Zakład Wydawnictw CZSR, Warszawa 1977.

Szarek H., Konserwacja wyrobów włókienniczych, cz.1, WSiP, Warszawa 1985.